

YRITYKSEN KULTTUURIVASTUU

Opas yrityksille kulttuurin tukemisen strategisista hyödyistä ja käytännön toteutuksesta

Sisällysluettelo

1. Miksi kulttuurivastuu on nyt tärkeämpää kuin koskaan?
2. Kulttuurivastuun monet kasvot
3. Strategiset hyödyt yritykselle
4. Miten aloittaa?
5. Kolme esimerkkiä
6. Taloudelliset huomiot: verovähennykset kulttuurin tukemisessa
7. Yhteenveto
8. Lisätietoja ja yhteystiedot

1. Miksi kulttuurivastuu on nyt tärkeämpää kuin koskaan?

Kulttuuri – yhteiskuntamme sykkivä sydän

Kulttuuri on paljon, paljon enemmän kuin vain vapaa-ajan viihdettä; se on yhteiskuntamme perusta, joka muovaa identiteettiämme, herättää ajatuksia, haastaa, lohduttaa ja yhdistää meitä. Se on luovuuden ja innovaatioiden ehtymätön lähde, taloudellisen toimeliaisuuden moottori ja yksilöiden sekä yhteisöjen hyvinvoinnin keskeinen tekijä. Elinvoimainen kulttuurikenttä tekee Suomesta paremman paikan elää, työskennellä ja yrittää.

Yritysten muuttuva rooli ja vastuullisuuden nousu

Globalisoituvassa ja alati muuttuvassa maailmassa yritysten rooli on laajentunut perinteisen liiketoiminnan ulkopuolelle. Asiakkaat, työntekijät, sijoittajat ja yhteiskunta laajemmin odottavat yrityksiltä yhä vahvempaa sitoutumista vastuullisuuteen – ei vain ympäristön ja sosiaalisten kysymysten osalta, vaan myös kulttuurin ja yhteisöjen hyvinvoinnin edistämiseksi. Yritysvastuu (CSR/ESG) ei ole enää vain "hyvä lisä", vaan olennainen osa menestyvän ja arvostetun yrityksen strategiaa.

Tämän oppaan tarkoitus: työkaluja ja inspiraatiota kulttuuritekoihin

Tämä opas on suunniteltu sinulle, yritysjohtajalle tai -päättäjälle, joka haluat ymmärtää paremmin kulttuurivastuun merkityksen ja sen tarjoamat mahdollisuudet. Haluamme tarjota konkreettisia ajatuksia, käytännön neuvoja ja

inspiraatiota siihen, miten yrityksesi voi olla aktiivinen toimija suomalaisen kulttuurin tukemisessa – ja miksi se on myös erinomaista liiketoimintaa. Uskomme, että panostus kulttuuriin on investointi, joka kantaa hedelmää monella tasolla.

2. Kulttuurivastuun monet kasvot

Mitä on kulttuurivastuu?

Kulttuurivastuu tarkoittaa yrityksen vapaaehtoista sitoutumista taiteen, kulttuuriperinnön ja luovan työn tukemiseen ja edistämiseen osana laajempaa yhteiskuntavastuutaan. Se on aktiivista toimintaa, joka ylittää lakisääteiset velvoitteet ja pyrkii luomaan positiivista vaikutusta sekä kulttuurikentälle että yritykselle itselleen. Kyse ei ole vain yksittäisistä sponsorointisopimuksista, vaan laaja-alaisesta ajattelutavasta, jossa kulttuuri nähdään arvokkaana voimavarana.

Monipuoliset tavata tukea ja osallistua

Yrityksen kulttuurivastuu voi ilmetä monin eri tavoin, ja jokainen yritys voi löytää itselleen sopivimmat keinot:

Taloudellinen tuki:

- Lahjoitukset: suorat rahalahjoitukset kulttuuritoimijoille, säätiöille tai tiettyihin hankkeisiin.
- Sponsorointi: yhteistyösopimukset, joissa yritys saa näkyvyyttä vastineeksi tuestaan esimerkiksi festivaaleille, näyttelyille tai tuotannoille.

Palveluiden ja tuotteiden ostaminen kulttuuritoimijoilta:

- Taidehankinnat yrityksen tiloihin.
- Esitysten, musiikin tai työpajojen tilaaminen yrityksen tilaisuuksiin tai henkilöstölle.
- Mainostilan ostaminen kulttuurijulkaisuista tai -tapahtumista.
- Kulttuurialan ammattilaisten käyttäminen asiantuntijoina (esim. Luova suunnittelu, viestintä).

Osaamisen jakaminen (pro bono & mentorointi):

- Yrityksen asiantuntijat voivat tarjota omaa osaamistaan (esim. Markkinointi, taloushallinto, juridiikka) kulttuuritoimijoiden käyttöön pro bono -periaatteella.
- Mentorointiohjelmat nuorille taiteilijoille tai kulttuurialan yrittäjille.

Tilojen tarjoaminen:

- Yrityksen vajaakäytöllä olevien tilojen tarjoaminen kulttuuritoimijoiden käyttöön (esim. Harjoitustilat, näyttelytilat, kokoustilat).

Henkilöstön osallistaminen:

- Kannustamalla henkilöstöä osallistumaan kulttuuritoimintaan (esim. Tarjoamalla kulttuuriseteleitä, järjestämällä yhteisiä kulttuurierintoja).
- Mahdollistamalla henkilöstön vapaaehtoistyö kulttuurikohteissa.

Kulttuurin integrointi yrityksen toimintaan:

- Sisällyttämällä kulttuurinäkökulma yrityksen arvoihin, strategiaan ja päivittäiseen toimintaan.
- Käyttämällä taidetta ja luovia menetelmiä esimerkiksi työympäristön viihtyisyyden parantamisessa tai tiimityön kehittämisessä.

Paikallinen vs. Valtakunnallinen tuki:

- Tuki voi kohdistua paikallisesti yrityksen omaan toimintaympäristöön tai laajemmin valtakunnallisesti merkittäviin hankkeisiin. Molemmat ovat arvokkaita.

3. Strategiset hyödyt yritykselle

Kulttuuriin investoiminen on strateginen siirto, joka voi tuottaa yrityksellenne merkittäviä ja monipuolisia etuja. Kun yritys aktiivisesti osallistuu ja tukee kulttuurielämää, syntyy positiivisia vaikutuksia, jotka ulottuvat paljon laajemmalle kuin itse kulttuuripanostus.

Vahvempi brändi ja kestävä maine

Maailmassa, jossa kuluttajat ja sidosryhmät arvostavat aitoutta ja yhteiskunnallista sitoutumista enemmän kuin koskaan, yrityksen kulttuurivastuu on voimakas valttikortti. Aktiivisesti kulttuuria tukemalla viestitätte, että yrityksenne välittää enemmän kuin vain tilinpäätöksen viimeisestä rivistä.

Erottuminen: Erotutte kilpailijoista ja rakennatte ainutlaatuista brändi-identiteettiä.

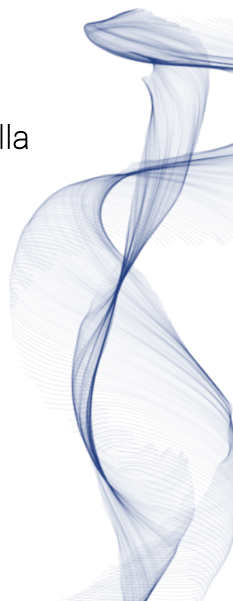
Positiivinen mielikuva: Luotte myönteisen kuvan yrityksestä asiakkaiden, sijoittajien ja muiden sidosryhmien silmissä.

Luottamus: Aito sitoutuminen rakentaa luottamusta ja uskollisuutta. Hyvä maine on yksi yrityksen arvokkaimmista, ja vaikeimmin kopioitavista, pääomista.

Sitoutuneempi henkilöstö ja houkuttelevampi työnantajamielikuva

Yrityksen kulttuurivastuu vaikuttaa suoraan henkilöstöön ja kykyynne houkutella uusia osajia.

Ylpeys ja yhteenkuuluvuus: Yhteinen panostus kulttuuriin on sisäisen ylpeyden aihe ja vahvistaa tiimihenkeä. Se viestii, että yritys arvostaa luovuutta ja hyvinvointia.

Vetovoima: Vahva sitoutuminen kulttuuriin ja yhteiskunnallisiin kysymyksiin tekee yrityksestä houkuttelevamman nykyisille ja tuleville työntekijöille, jotka yhä useammin etsivät työstään merkityksellisyyttä.

Luovuus ja hyvinvointi: Kulttuurikokemukset voivat inspiroida, avartaa näkökulmia ja edistää henkilöstön hyvinvointia ja luovaa ajattelua.

Lisääntynyt näkyvyys ja arvokkaat verkostot

Kulttuuriyhteistyö tarjoaa ainutlaatuisia mahdollisuuksia näkyvyyteen ja verkostoitumiseen.

Positiivinen julkisuus: Sitoutuminen kulttuurielämään mahdollistaa myönteisen huomion mediassa ja sosiaalisissa kanavissa.

Uudet kontaktipinnat: Saatatte yhteyksiä uusiin verkostoihin kulttuurialalla ja muiden vastuullisten yritysten parissa, mikä voi avata ovia yllättäviin yhteistyömahdollisuuksiin ja liiketoimintaideoihin.

Innovaatiot ja luovuuden voima

Kulttuuri on ehtymätön inspiraation ja uusien näkökulmien lähde.

Luova syöte: Yhteistyö taiteilijoiden ja kulttuuritoimijoiden kanssa voi tuoda uusia ideoita ja luovia ratkaisuja yrityksen omaan toimintaan.

Ongelmanratkaisu: Avoin ja kulttuurimyönteinen ilmapiiri edistää uudenlaista ajattelua ja innovaatioita organisaatiossa.

Paremmat sidosryhmäsuhteet ja paikallinen vaikuttavuus

Kulttuuria tukemalla vahvistatte siteitä ympäröivään yhteiskuntaan.

Paikallinen ankkuroituminen: Paikallisten kulttuurihankkeiden tukeminen osoittaa, että yritys välittää toimintaympäristöstään ja sen asukkaista.

Vahvemmat asiakassuhteet: Monet asiakkaat arvostavat ja valitsevat yrityksiä, jotka osoittavat aktiivista yhteiskuntavastuuta.

Riskienhallinta ja vakaampi toimintaympäristö

Kukoistava ja hyvinvoiva yhteiskunta, jossa kulttuurilla on vahva asema, on myös vakaampi ja houkuttelevampi ympäristö liiketoiminnalle. Investointi kulttuuriseen infrastruktuuriin ja luovuuteen on siten epäsuorasti investointi myös oman toiminnan pitkän aikavälin edellytyksiin.

Integroimalla kulttuurivastuun osaksi strategiaanne investoitte yrityksenne tulevaisuuteen, maineeseen ja kykyynne toimia dynaamisessa ja hyvinvoivassa yhteiskunnassa.

World Economic Forumin "Future of Jobs 2025" -raportti alleviivaa, että tulevaisuuden menestyjät ovat niitä, jotka pystyvät jatkuvasti oppimaan uutta ja sopeutumaan muutokseen. Tämä vaatii uteliaisuutta ja avointa mieltä. Kulttuuri on tässä avainasemassa.

Kun koemme taidetta, joka haastaa ajattelumme, tai kuulemme tarinan toisesta näkökulmasta, harjoitamme juuri niitä lihaksia, joita tarvitaan muutoksessa selviytymiseen. Panostamalla kulttuuriin 1 % kulttuurille -mallin kautta yrityksenne on mukana rakentamassa ympäristöä, joka aktiivisesti edistää innovaatiokykyä ja henkilöstön sopeutumisvalmiutta.

4. Miten aloittaa?

Siirtyminen aktiivisempaan kulttuurivastuuseen ei tarvitse olla monimutkaista. Kyse on siitä, että löydätte juuri teidän yrityksellenne merkityksellisen tavan osallistua ja aloitate siitä. Tässä muutamia käytännön askelmerkkejä matkallenne:

Määrittele tavoitteet ja arvot – miksi ja miten?

Aloittakaa sisältäpäin. Miksi yrityksenne haluaa sitoutua kulttuuriin? Mitkä ovat ydinarvonne? Millaista vaikutusta tavoittelette? Onko päämääränä brändin vahvistaminen, henkilöstön sitouttaminen, paikallisyhteisön tukeminen vai jotain muuta? Selkeä tavoite ja yhteys yrityksen arvoihin tekevät sitoutumisesta aidompaa ja vaikuttavampaa.

Kartoita mahdollisuudet

Tutkikaa kulttuurikenttää. Millaisia kulttuuritoimijoita tai -hankkeita toiminta-alueellanne tai teitä kiinnostavalla alalla on? Onko paikallisia teattereita, museota, musiikkiryhmiä, taiteilijoita, festivaaleja tai kulttuuriperintöyhdistyksiä, jotka voisivat hyötyä tuestanne? Ajatelkaa laaja-alaisesti – kulttuuri on monimuotoista.

Vinkki: hyödyntäkää Kulttuurikumppaneiden Kumppanuuspankkia ja asiantuntemusta löytääksenne sopivia yhteistyökumppaneita!

Valitse sopivat tukimuodot ja budjetoi viisaasti

Valitkaa tavoitteidenne ja resurssienne mukaiset tukimuodot (ks. Luku 2). Olipa kyseessä sitten palveluiden ostaminen, lahjoitus, kumppanuus tai vapaaehtoistyö, tärkeintä on löytää toimintatapa, joka tuntuu luontevalta. Määrittelkää realistinen budjetti kulttuuripanostuksillenne. Se voi olla myös yli sitoumuksen, jos 1 % ei riitä toteuttamaan toivomanne kulttuuriteot.

Rakenna aitoja kumppanuuksia

Pyrkikää aitoon vuoropuheluun ja kumppanuuteen kulttuuritoimijoiden kanssa. Kuunnelkaa heidän tarpeitaan ja ideoitaan. Parhaat tulokset syntyvät usein yhteistyössä, jossa molemmat osapuolet kokevat saavansa ja antavansa.

Viesti teoistanne

Kertokaa avoimesti ja ylpeästi kulttuuriteoistanne niin sisäisesti kuin ulkoisestikin. Hyödyntäkää verkkosivujanne, sosiaalisen median kanavianne,

vuosikertomustanne ja muita viestintäkanavia. Käyttäkää kulttuuria ja siitä syntyvää tarinaa voimavaranne.

Mittaa ja arvioi

Vaikka kulttuurin vaikutusten mittaaminen voi olla haastavaa, pyrkikää seuraamaan ja arvioimaan toimintanne tuloksia. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi brändimielikuvan muutosten seuraamista, henkilöstön palautteen keräämistä tai tuettujen kulttuuritoimijoiden saavuttaman yleisömäärän tarkastelua. Oppikaa kokemuksista ja kehittäkää toimintanne jatkuvasti.

5. Kolme esimerkkiä:

Paikallinen teknologia-alan pk-yritys ja nuorten teatteriryhmä

Haaste: Nuori, lahjakas teatteriryhmä tarvitsi apua näkyvyytensä lisäämiseen ja esitystensä markkinointiin.

Ratkaisu: Paikallinen it-palveluita tarjoava yritys x tarjosi ryhmälle pro bono -apuna verkkosivujen suunnittelun ja ylläpidon sekä koulutusta sosiaalisen median käyttöön. Lisäksi yritys osti lippuja esityksiin henkilöstölleen.

Tulos: Teatteriryhmä sai ammattimaiset verkkosivut ja tavoitti laajemman yleisön. Yritys x sai positiivista paikallista näkyvyyttä, ja henkilöstö koki ylpeyttä työnantajansa yhteiskunnallisesta panoksesta. Yhteistyö jatkuu edelleen.

Suuri teollisuusyritys ja valtakunnallinen muotoilukilpailu

Haaste: Suomalaista muotoilua haluttiin nostaa esiin ja tukea nuoria, nousevia kykyjä.

Ratkaisu: Teollisuusyritys y perusti säätiön, joka rahoittaa vuosittain järjestettävää muotoilukilpailua ja myöntää apurahoja lahjakkaille nuorille muotoilijoille.

Tulos: Kilpailu on nostanut esiin useita menestyneitä muotoilijoita ja vahvistanut Suomen mainetta muotoilumaana. Yritys y on profiloitunut innovatiivisena ja tulevaisuuteen katsovana toimijana, mikä on parantanut sen brändi-imagoa ja houkuttelevuutta työnantajana.

Palvelualan ketju ja lastenkulttuuri

Haaste: Haluttiin tukea lasten ja perheiden hyvinvointia ja tarjota heille helposti saavutettavia kulttuurielämyksiä.

Ratkaisu: Palvelualan ketjuyritys z aloitti yhteistyön useiden lastenkulttuurikeskusten kanssa eri puolilla Suomea. Yritys z tukee keskusten toimintaa taloudellisesti ja järjestää toimipisteissään pienimuotoisia, maksuttomia kulttuurityöpajoja lapsille.

Tulos: Yhteistyö on mahdollistanut laajemman ja monipuolisemman lastenkulttuuritarjonnan. Yritys z on saanut kiitosta perheystävällisyydestään ja vastuullisuudestaan, mikä on lisännyt asiakasuskollisuutta.

6. Taloudelliset huomiot: Verovähennykset kulttuurin tukemisessa

Yleiskatsaus mahdollisuuksiin Yritysten tekemät panostukset kulttuuriin voivat tietyin edellytyksin olla verovähennyskelpoisia. Suomen verolainsäädännössä on huomioitu lahjoitukset tietyille yleishyödyllisille tahoille.

- **Tvl 57 §:n mukaiset lahjoitukset:** Yhteisömuotoinen yritys voi vähentää tulostaan rahalahjoituksen, joka on tehty tieteen, taiteen tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen verohallinnon nimeämälle yhdistykselle, säätiölle tai laitokselle. Vähennyskelpoisen lahjoituksen alaraja on 850 euroa ja yläraja näille verohallinnon nimeämille kohteille on yleensä 500 000 euroa.
- **Pienemmät lahjoitukset ja sponsorointi:** Myös arvoltaan vähäisemmät (yleensä enintään 850 euroa/saaja) raha- tai esinelahjoitukset yleishyödylliseen ja samalla paikalliseen tai yrityksen toimialaa lähellä olevaan tarkoitukseen voidaan tietyin ehdoin katsoa suhdetoiminnan luonteisiksi menoiksi, jotka ovat vähennyskelpoisia. Samoin sponsorointisopimukset, joissa yritys saa vastikkeellista näkyvyyttä, voivat olla markkinointikuluina vähennyskelpoisia.
- **Kulttuuripalveluiden ostaminen:** Kun yritys ostaa kulttuuripalveluita (esim. esityksiä, taidetta, suunnittelua), nämä ovat yleensä normaaleja liiketoiminnan kuluja, jotka ovat vähennyskelpoisia.

Tärkeä muistutus: Tarkista aina ajankohtaiset tiedot, tämä opas ei ole veroneuvontaa. Verolainsäädäntö ja sen tulkinnat voivat muuttua. Suosittelemme painokkaasti, että yrityksenne tarkistaa aina ajankohtaiset verovähennyssäännökset ja niiden soveltuvuuden omaan tilanteeseenne ja suunniteltuihin kulttuuripanostuksiin suoraan omalta kirjanpitäjältänne, tilintarkastajaltanne tai verohallinnosta.

Hyödyllinen lähde: Verohallinnon verkkosivuilta löytyy ajantasaista tietoa ja ohjeistusta (esim. Ohje "[lahjoitusvähennys yhteisöverotuksessa](#)" ja "[Verohallinnon yhtenäistämisohteet, kohta 3.2.](#)").

7. Yhteenveto

Olemme tässä oppaassa tarkastelleet yrityksen kulttuurivastuun monia ulottuvuuksia – sen merkitystä yhteiskunnalle, sen strategisia hyötyjä yritykselle ja käytännön tapoja toteuttaa sitä. Toivomme, että olet saanut uusia ajatuksia ja inspiraatiota siihen, miten yrityksesi voi olla aktiivinen ja vastuullinen toimija suomalaisen kulttuurin kentällä.

Kulttuurivastuu ei ole yksittäinen tempaus, vaan jatkuva matka ja osa kestävästä liiketoimintaa. Jokainen teko, pieni tai suuri, on merkityksellinen. Tärkeintä on aloittaa, löytää oma tapa vaikuttaa ja viestiä siitä aidosti ja ylpeästi.

1 % kulttuurille -aloite tarjoaa yhden selkeän ja vaikuttavan polun tälle matkalle. Se on kutsu yrityksille, jotka haluavat paitsi menestyä liiketoiminnassaan, myös jättää positiivisen ja kestävästä jäljen ympäröivään maailmaan.